

ชื่อภาคนิพนธ์ : คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล
โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี
ชื่อผู้เขียน : นางทัศนีย์ จังกาจิตต์
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
ปีการศึกษา : 2546

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน
ของพยาบาล ตามองค์ประกอบคุณภาพชีวิตการทำงาน 7 ด้าน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล 3) เพื่อศึกษาความแตกต่างของ
คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลตามสถานที่ปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม
กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ ระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป
จำนวน 301 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัย
ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล
และ F test เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

พยาบาลกลุ่มตัวอย่างมีอายุไม่เกิน 30 ปี (ร้อยละ 46.5) มีสถานภาพเป็นพยาบาลวิชาชีพ
(ร้อยละ 84.4) มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 10 ปี (ร้อยละ 50.5) มีสถานภาพสมรสแล้วและ
อยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 48.5) โภคกิจเดียวกับสถานภาพโสด (ร้อยละ 46.2) รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท
(ร้อยละ 44.5) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 82.4) มีตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็น
พยาบาลวิชาชีพประจำการ (ร้อยละ 61.8) ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสามัญ (ร้อยละ 37.9) และมี
ช่วงเวลาการทำงานเป็นเวร (ร้อยละ 66.1)

ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมของพยาบาลกลุ่มตัวอย่าง และคุณภาพชีวิตการทำงาน
รายด้าน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสม ด้านโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของ

บุคลากร ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการบริหารงานที่เป็นธรรมและเสมอภาค ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานกับชีวิตด้านอื่น ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และด้านความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบคุณภาพชีวิตการทำงาน เรียงลำดับตามน้ำหนักปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลมากที่สุด ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านการบริหารงานที่เป็นธรรมและเสมอภาค และด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล พบว่า วุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ส่วนประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส รายได้ ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และช่วงเวลาการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล

การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล จำแนกตามสถานที่ในการปฏิบัติงาน พบว่า พยาบาลกลุ่มที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยพิเศษมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงานสูงกว่าพยาบาลกลุ่มที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสามัญ หอผู้ป่วยหนัก และหน่วยงานพิเศษ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1) ควรมีการพิจารณานำเสนอหน่วยงานในระดับสูงเพื่อพิจารณาเป็นประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เรื่อง การเพิ่มอัตราค่าตอบแทนการปฏิบัติงานของพยาบาลตามลักษณะความซับซ้อนและภาระงานของการพยาบาลแต่ละประเภทหรือแต่ละสาขา

2) ควรส่งเสริมและพัฒนาให้มีการใช้ระบบงานสารสนเทศในงานการพยาบาล เพื่อลดภาระงานเอกสารและช่วยให้พยาบาลมีเวลาในการปฏิบัติกรพยาบาลดูแลผู้ป่วยได้เต็มที่

3) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล ควรให้ความสำคัญในเรื่อง ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน การส่งเสริมโอกาสในการพัฒนาความรู้ และเพิ่มพูนทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และการบริหารงานที่เป็นธรรมและเสมอภาค

Title of Research Paper : Quality of Working Life of Staff Nurses of
Sappasitiprasong Hospital, Ubonrachathani
province

Author : Mrs.Tassani Jungajit

Degree : Master of Arts (Social Development)

Academic Year : 2003

This study aims to 1) examine the level of quality of working life of staff nurses according to the 7 components of quality of working life; 2) to examine the association between individual factors and quality of working life of staff nurses; and 3) to compare the quality of working life of staff nurses in different working units. Cluster random sampling was used to select 301 samples of staff nurses working in Suppasitiprasong hospital for one year and higher. This study used questionnaire for data collection. Statistical methods employed include frequency, percentage distribution, means and standard deviation, Factor analysis, Pearson Correlation Coefficient, Point Bi-Serial Correlation Coefficient, and F test. The result was summarized below.

The sample nurses aged 30 years or less (46.5 %), 84.4 % are professional nurses. Their working experience was 10 years or less (50.5 %). About 48.5 % were married and lived with their spouses, followed by the single (46.2 %). About 44.5 % earned 10,000 Baht or less. As high as 82.4 % attained bachelor degree of education. The main duties were active professional nurses (61.8 %), 37.9 % worked in general wards, and 66.1 % worked on shifts.

The result showed middle level of quality of working life of the staff nurses, by overall and by each of 7 components, i.e. suitable payment, opportunity for capacity development, work promotion and security, equitable and equal administration, the balance of working life and other aspects of life, safe working environment and health promotion, and interrelationship within the working units.

Ranking of components of quality of working life by the extent of effect towards quality of life are work promotion and security, opportunity for capacity development, equal and equitable administration, and interrelationship within the workplace.

With respect to the association between individual factors and quality of working life of the staff nurses, the result suggested positive association between level of education and quality of life of these nurses, whereas work experience, marital status, income, work position, and duration of work had no association with quality of their working life.

In comparison of the quality of working life of the staff nurses by respective working units, it was found that those working in special patient wards had higher level of mean quality of working life than that of those working in general wards, I.C.U wards, and special care unit.

Recommendation

- 1) As a policy recommendation, the top level should consider the raise of work compensation for the staff nurses according to complication and burden of each type of work.

- 2) Information technology in nursing should be promoted and developed to reduce paper work load and to offer maximum time for the nurse to take care of the patients.

- 3) Activities to promote and improve quality of working life of the nurses should emphasize on work promotion and security, promotion of opportunity for capacity and skill development, as well as equal and equitable administration.